

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po počti prejemam za avstro-ograke dežele za vse leta 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 50 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 18 K., za en mesec 2 K. Kdor hodi sam posoj, plača za vse leta 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 5 K. 50 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vročiljavke naročnine se ne osira. — Za oznanila se plačuje ed potestopno peti-vrsto po 12 h., če se oznanilo tiskata enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Šekpisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knafehovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravljenstvo pa v pritličju. — Upravljenstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklame, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telepon št. 34.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Upravljenstva telepon št. 85.

Katalizem na Francoskem.

Ločitev države od cerkve je na Francoskem sklenjena. Po dolgih in težkih bojih je francoski parlament sklenil z veliko večino dotične zakone in francoski narod je odobril te sklepe pri zadnjih volitvah, ki so prinesle protiklerikalnim strankam še ogromnejšo večino, kakor so jo imele poprej.

Zakon o ločitvi države od cerkve nima drugega namena, kakor zagotoviti državi popolno svobodo in neodvisnost od cerkve, obenem pa zagotavlja tudi popolno svobodo v verskih rečeh vsem katoličanom. Pravda bi mogli katoličani svobodno živeti svoje versko življenje, določa omenjeni zakon, da se morajo združiti v verske občine. Take verske občine poznamo tudi pri nas. Protestantje, Grki in Židje so v Avstriji organizirani po verskih občinah, to je po združitbah, ki so čisto samostalne in lahko popolnoma svobodno skrbijo za vse potrebe svoje konfesije. Te združitve ustanavljajo in vzdržujejo cerkve, nastavljajo in plačujejo duhovnike in sploh lahko delajo, kar hočejo samo da ne greše proti občinam za vse državljanje veljavnim zakonom. Tudi za katoličane v Avstriji je bil sklenjen enak zakon v državnem zboru, toda v veljavu ni stopil, ker je to duhovščina preprečila.

Francoski zakon o ločitvi države in cerkve je resnično liberalen. Zakon neče, da bi se kar čez noč izvršil popoln preobrat, nego je za uveljavljenje posamičnih določil dolgoletne roke. Na Francoskem plačuje n. pr. država duhovniške plače in duhovniške penzije, vzdržuje cerkve in semenišča. Po novem zakonu preidejo ta bremena na vernike same. Kakor protestantje, Židje, pravoslavni tako naj skrbi tudi katoličami sami za svoje verske potrebe — je princip tega francoskega zakona. A da bi se

ta princip uvedel tako, da bi ne nastale zadrege, je država pripravljena skrbiti še gotovo vrsto let za duhovske plače in penzije, za semenišča i. t. d. ter prepustiti cerkve v vporabo katoličanom, z edinim pogojem, da se organizirajo po verskih občinah.

Tako organizacijo, kakor jo zahaja francoski zakon, imajo v Nemčiji, na Angleškem, v Ameriki in drugod. Tako so po vsem civiliziranem svetu organizirane različne druge konfesije in kdor nepristransko sodi, mora priznati, da je tako edino prav.

Katolička cerkev se pa na Francoskem brani z vsemi silami proti organizaciji po verskih občinah. Cerkev neče take organizacije, ker bi potem ne imeli duhovniki več vse oblasti, nego bi tudi verniki imeli besedo v cerkvenih rečeh; brani se te organizacije tudi zaradi tega, ker se boji, da verniki ne bodo duhovnikov tako plačevali, kakor sedaj država, da duhovniki ne bodo od vernikov tako neodvisni in ne več tako brez-pogojno pokorni Rimu, kakor sedaj in ker se končno boji, da Rim ne bo več iz Francije dobival vsako leto toliko milijonov, kakor jih dobiva sedaj.

Meseca decembra t. l. stopi na Francoskem v veljavo zakon o ločitvi države od cerkve in do tedaj morajo biti ustanovljene verske občine, ki jih ta zakon predpisuje. Natančno je, da so se francoski škofje obrnili do papeža, naj on odloči, kaj je storiti, ali naj se francoski katoličani pokore zakonu in ustanove verske občine ali ne, in ves svet je z največjo napetostjo čakal, kako odloči papež.

Te dni je izšla papeževa odločitev v obliku enciklike na francoske škofe.

Enciklica je dolga in gostobesedna, a meglena in dvoumna. Splošna sodba je, da papež s to encikliko prepoeduje francoskim katoli-

cičanom pokoritise zakonu in jim prepoeduje ustanovitev verskih občin, dasi se čuje mnenje, da so to le besede in da je papež s to encikliko vred postal škof tajno naročilo, naj se vendarle pokore in naj ustanove verske občine.

V slučaju, da ostane papež pri ukazih, ki jih obsegajo encikliko, da se škofje torej ne podvražejo zakonu in ne ustanove verskih občin, v tem slučaju bo to usodnega pomena za katolicizem na Francoskem in ni bivši ministrski predsednik Combes nič pretiral, ko je rekel, da je s papeževim encikliko zapel katolički cerkvi na Francoskem mrtvaški zvonec.

Ako dne 11. decembra ne bodo ustanovljene verske občine, neha država plačevati duhovnikom plače in penzije. Vsa poslopja, ki jih ima duhovščina v rabi, preidejo v roke občin, tudi cerkev in župnišča. V cerkvah se ne bo več maševalo, zakaj maševali v cerkvah bodo smeli samo duhovniki, ki so jih nastavile verske občine in potrdili škofje in takih duhovnikov ne bo, ker ne bo verskih občin. A maševanje tudi na drugih krajeh ne bo mogoče. Po zakonu, ki je bil sklenjen že za časa Waldeck-Rousseau je namreč vsaka priredba izven cerkve podvržena določbam o shodih in društvi. Duhovniki bi morali za vsako mašo prositi državno oblast za dovoljenje, ki bi ga seveda ne dobili, že zategadelj ne, ker hoče država imeti red tudi v verskih stvarih in bo zahtevala ustanovitev verskih občin.

Če se torej ne ustanove verske občine, se zapro vse cerkve na Francoskem, duhovniki izgube vse svoje dohodke in morajo zapustiti svoja stanovanja, nehalo bo maševanje in nehalo sploh vse, kar se do zdaj dela po cerkvah.

Papež morda misli, da se katolicizem na ta način poživi in pomlad. Toda časi, ko so se ljudje zatekali v katakombe so minili in brez dvoma

je, da se kmalu izkaže, kako se je papež zaračunal. Francosko ljudstvo je prav malo verno in ravno med kmetskim ljudstvom je najmanj vere. Francoski kmet je skop in štedljiv in že zdaj ne žrtvuje ničesar za cerkev. Ta ima vse svoje dohodke od bogatinov. Ali more kdo misli, da bodo bogatini hodili v katakombe?

Tudi duhovnikov bo kmalu zmanjkal. Že dozdaj so se posvečali duhovskemu stanu samo ljudje, ki niso imeli sredstev, da bi kaj drugega postali in ki jih je mikala brezskrbna, svobodna in dobro plačana eksistenza, ki jo ima duhovnik. Odslej bo drugače. Duhovnik ne bo več dobival plače od države, moral bo sam skrbiti zase in živeti bo moral od milodarov, kajti zaslužiti ne bo mogel ničesar. Verske občine bi imele dolžnost plačevati svoje duhovnike, ker teh občin ne bo, tudi ne bo plačila — in kdo bo še hotel biti duhovnik.

Papež upa, da se zakon o ločitvi države od cerkve premeni ali da se ne uveljavlji. V tem oziru pa se je minister za uk in bogočastje, Briand, tako energično in jasno izjavil, da ni nobenih dvomov več. Če 11. decembra ne bodo ustanovljene verske družbe, se uveljavlja zakon brezobzirno in če se to zgodi, je gotovo, da bo nekoč zapisano v zgodovini: 11. decembra 1906 je umrl katolicizem na Francoskem.

Madžari proti Slovakinom.

Budapešta, 20. avgusta. Naučni minister grof Apponyi je sedaj že določil, v katerih županijah se verske in komunalne šole podržavijo. To so velike županije, v katerih prebivajo Slovaki, kakor Požun, Neutra, Turek, Gömör. S tem hoče vlada zadati slovaški narodnosti smrtni udarec. Dosedaj seslovaške avtonomne in cerkvene občine niso strašile stroškov za zdrževanje šol, da se je v njih vsaj deloma poučevala materniščina. Iz podržavljenih ljudskih šol pa bo slovaščina popolnoma izginila.

74 . . . So wird auch dieses Drama, das uns zum ersten Male in unserer Sprache zugänglich gemacht wird, des Eindruckes nicht entbehren. Der Dichter Bana hat den Stoff ganz vor trefflich dramatisiert und eben so vertrefflich ist die Übersetzung. Tudi neakademičnim krogom je ujegal prevod, kajti „Modenzeitung“ (Leipzig 1888 Nr. 23) zavrsuje svoje poročilo tako-le: Das Drama berührt in seiner Eigentümlichkeit anziehend, und da die Übersetzung durchaus fliessend und formgewandt genannt werden kann, sei die Übersetzung allen Freunden der Weltliteratur bestens empfohlen.“ Tako se glas in nemška sodba o mojem prvem pesniškem preustvarjenju, pri katerem mi nihče ni opilil niti jednega stiha. Pudžeratski prevod mi ni mogel služiti, ker ne razumem tega jezika.

O nemških prevodih slovenskih pesmic v svoji brošuri slišim soglasno ugodne sodbe: „formgerecht, „sprachlich schön“.

In če zna kak Slovenec lepo prelagati na nemški jezik, bi on ne more prelagati na svoj materni jezik? To bi bilo proti naravi. (Konec prih.)

LISTEK.

„Kralj Lear“ v slovenskem prevodu.

Dr. K. Glaser.

(Dalje.)

VI.

Če se v kaki malenkostni točki umaknem Funkovim izvajanjem, v obče vztrajam v svojih trditvah, ker 1. dobivam priznalne glasove iz domovine, posebno iz Primorskega od odličnih akademično izobraženih pisateljev in nepisateljev; 2. od razsodnih mož iz inostranstva, iz Rusije in Bolgarije; 3. ker se „Slovan“ ugodno izraža o mojih ocenah in jih više ceni, nego jaz sam, kajti kar sem napisal v „Dom in Svetu“ o prevodih, so bili vtisi, ki so se mi vsiljevali, ko sem primerjal toliko raznih prevodov; 4. ker češki slovstveni zgodovinar dr. Karásek*, ki je v Göschenu zbirki izdal Slavische Literaturgeschichte, v II. zvezku piše o češki „moderni“ str. 186: „es wäre

zu empfehlen sich auch an slavischen und germanischen Literaturen zu bilden und im böhmischen Geist und in reiner Sprache zu schreiben, da der häufige Gebrauch französischer Wörter der Klarheit . . . schadet“.

S Karaskom vred rad priznavam slovenski „moderni,“ da ima zasluge za tehniko jezika, pa ta tehniku nima slovenske barve, ker so slovenski „moderni“ preveč uvaževali francosko in nemško slovstvo.

Jaz v vseh svojih ocenah nikdar nisem pisal tako sarkastično, kakor je odgovoril g. Funtek, dasi mi ne more ugajati to, da je Matica izdala njegov prevod, ko sem ga predložil jaz; on še bržkone na Leara sam mislil ni. Izraz: „ljudje božji in pošteni,“ ali „na tem božjem svetu“ so moji navadni izrazi, ki nimajo budobnega namena. Prevel sem na nemški jezik pesmice Ketteja Cankarja, Zupančiča*, Sardenka, Medveda, kar vsekakor dokazuje, da jih uvažujem dovolj, samo preveč „štimáni“ so ti mladi gospodje nam starejšim nasproti.

* Gosp. Zupančič ni ugovarjal moji oceni „Julija Cesarja,“ nego je nekoliko v „Trgovcu beneškem“ upošteval moje naloge, kar me napoljuje z veseljem.

Da „Slov. Matica“ odklanja vse moje prevode Shaksperovih iger, se po mojem mnenju godi pod vtiskom neugodne domače (kriščne) sodbe o moji „Zgodovini“ in vsled predvodov, da more pesnika prevajati samo pesnik.

VII. Zakaj sem ukrenil, prevajati Shakspera?

Ker se marsikom zdi čudno, da sem se lotil prevajanja Shakspera, povsem slovenskemu občinstvu, kako se je zgodilo to.

Ko sem na jesem 1883 l. na Dunaju promoviral na podlagi razprave o indskem pesniku Bani in njegovi gledališčni igri „Parvatina možitev,“ mi je svetoval tedanji dunajski indolog Bühler, naj to igro prevedem na nemški jezik, ker še ni znana v Evropi. Izvršil sem to do delo po zimi 1883—4. Tretjina indskih gledališčnih iger obstoji iz vezanega besedila. Skoval sem posnemati raznovrstna indskia metra. Bühler je bil prav zadowolen. Poslal sem pa rokopis še takratnemu prelagatelju indskih iger v Reclamovi biblioteki L. Fritzeju, učitelju na pripravnici v Drossenu na Braniborsku. Ta je svetoval uporabljati povsod isto mero v kiticah, katerih je 108. V predelani obliki je igra izšla v gimnaziskem izvestju

tržaške gimnazije 1886. z naslovom „Parvatí's Hochzeit“. Winternitz, profesor indologije na nemškem praškem vseučilišču, zavrsuje v „Mitteilungen der anthropologischen Gesellschaft in Wien 1887. XVII str. 89 itd. obširno oceno tega prevoda tako-le: „Es ist jedenfalls eine dankenswerte Arbeit vom Prof. Glaser, dieses Drama, welches erst durch ihn in Europa bekannt geworden ist, auch deutschen Lesern zugänglich gemacht zu haben. Die Übersetzung muss, abgesehen von wenigen Stellen, wo der Text selbst zweifelhaft ist, als eine durchaus gelungene bezeichnet werden, welche dem poetischen Original vollständig gerecht wird. Es ist dies umso mehr anzuerkennen, als die Muttersprache des Übersetzers nicht die deutsche ist. Über das für die indische Literaturgeschichte sehr wichtige Verhältnis der beiden Werke von Bana und Káldásá hat Prof. Glaser in den Sitzungsberichten der phil. hist. Cl. der Kais. Akad. der Wissenschaften CIV B. II. Wien 1888 (Ueber Bana's Parvatí parnajanata) gehandelt. — V istem smislu govori o prevodu tudi Oesterr. Lit. Centralblatt 888, Nr. 12. Deutsches Literaturblatt (Gotha) 1887 str.

Macedoniji, zato mora Bolgarija napovedati Turčiji vojno. Po shodu so zborovalci pripeljali ovacije pred russkim, francoskim in grškim konzulatom.

Sofija, 20. avgusta. Ministrski svet je sklenil, da se vseh 816 v Anhijalu razdajnih hiš zgradi znova na državne stroške še pred zimo.

— Atene, 20. avgusta. Diplomaticne vezi med Grško in Bolgarsko se prekinejo v najkrajšem času. Zastopstvo grških interesov prevzame baje v Bolgariji avstrijski konzulat.

Dogodki na Ruskem.

Obsodbe in justifikacije v Kronštru.

Varšava, 20. avg. V Revalu zboruje nepretrgoma vojno sodišče, ki obsoja kronske pumarje v skupinah ter jih potem tudi po skupinah usmrtilo. Včeraj so ustrelili 17 pomorščakov in glavnega vodjo punta, nekega Petrova, ki se je izdal za džaka. Vseh 18 obsojenih je bilo v eni vrsti in vsi so imeli na lastno zahtevno nezavezanec oči. Streljal je oddelek kozakov. Danes je vojno sodišče zopet obsodilo 10 pumarjev na smrt, 122 pa v prisilno delo. Dne 21. t. m. se začne obravnava proti drugi glavni skupini kronske pumarjev. Med njimi je tudi bivši poslanec dumem O n i p k o.

Atentat na vrhovnega gubernejora.

Varšava, 20. avgusta. Dasi bombe niso ranile vrhovnega gubernatorja Skalona, vendar so ga plini omamili, da je padel v nezavest. Revolucionarji so pred atentatom obvestili prebivalce sosednjih hiš, naj odpro okna, a iz hiš naj ne gred. Vsled tega ni bil nihče ranjen, niti šipe niso popokale.

Državna duma.

Petrograd, 20. avgusta. Iz vladnih krogov se je zvedelo, da bo vlada primorana že koncem meseca oktobra sklicati dumo k rednemu zasedanju, da dovoli finančnemu ministru novo državno posojilo. Volutve v dumu se razpišejo za prve dni meseca oktobra.

Boji v Kavkazu.

O desa 20. avgusta. Močne tatarske čete so napadle trgov Karaklisi, ubili 18 Armentov ter opustošile in oropale naselbino. Druga tatarska četa je napadla vas Khanazak. Pravasi Matravad so Tatarji napadli oddelek kozakov ter ubili štiri kozake. Kozak je prihitela na pomoč celo stotnja pešev, nakar se je vnela pravilna bitka. Zmagovalci so bili seveda vojaki, ki so nato razdiali tatarsko vas.

Položaj na Poljskem.

Varšava 20. avgusta. Govori se, da postane grof Ignatjev diktator za Poljsko. — Vrhovni gubernator Skalon je izdal tajni ukaz, da prevzame vojaštvo policijsko službo v mestu, ak ne ponehaš umori policistov. Obenem je vojno oveljništvo uvedlo zaupno pozive-

dovanje med vojaštvom, kako je razpoloženo za slučaj take odredbe. Dva polka sta se odločno izrekla proti opravljanju policijske službe, v enem polku pa se je našel tak revolucionarni duh, da so morali odvzeti vsem vojakom puške.

Umorjeni policij.

Varšava 20. avgusta. V Bloku so bili na dano znamenje vsi policij na ulicah umorjeni. Istotako namejava nastopiti revolucionarna organizacija po vseh mestih zapadnih pokrajin, v prvi vrsti v Vilni in Smolensku. Policij trumoma zapuščajo svojo službo, a na novo se noče nihče prijaviti.

Dolenjsko kletarsko društvo v Novem mestu.

Sedaj, ko je likvidacija končana, lahko spregovorimo nekoliko več o tem, kaj je pripravilo društvo do razdržitve. Zdi to nam to potrebno nasproti javnosti, pa tudi nasproti oznim članom, ki niso od vstopa do razdržitve nikdar poiskali pri občnem zboru prilike, spoznavati nekoliko bliže težavno stališče, ki ga je imelo društvo od vsega početka naprej.

Kakor znano, se je osnovalo to društvo z velikimi nadjemami, kakor je sploh običajno pri takih prilikah. Misel, zasnovati sredi vinorodne Dolenjske zadružno vinsko trgovino, je bila tudi v resnicu dobra in času primerna. Ali žalibog, da ni našla tistega odmeva in tiste zaslombe, kakor se je pričakovalo. Že na ustanovnem shodu se je pokazala nesloga, ki je zadala društvu prvo rano. Danes radi pričniamo, da bi bilo takrat najbolje, ko bi se bilo sploh prenehalo v vsakim nadaljnem snovanju. Ali prišlo je drugače. Društvo, ki se je hotelo zasnovati na kolikor mogoče široki podlagi, da bi spravilo kaj več denarja in udeležbe skupaj, se je osnovalo po prvem usodnem shodu na dokaj ožji podlagi, omejivši se samo na vinogradnike kot člane. Ustanovila se je stanovska zadružna v najožjem pomenu besede. In tako je odpadlo mnogo denarja, mnogo priateljev, mnogo spretnih moči in veliko moralne opore. To je bil udarec, ki se je poznal društvu ves čas in ki je bil mnogo kriv, da se društvo ni moglo razvijati.

Merodajne za razdržitev pa so bile zlasti sledče okolnosti. Predvsem nezadostna denarna sredstva. Društvo se je ustanovilo za dva politična okraja, za novomeški in krški, a je spravilo vsega skupaj le nekaj nad 4000 krov! Kaj naj se pa prične s tako glavnico primerna vinska trgovina? — Ker je bila tudi garancija nizka in je znašala komaj enkratni znesek deleža, je bila kreditna sposobnost društva tako majhna, da ni bilo mogoče misliti na trgovino, ki naj bi iz čistega dohodka vzdrževala posebno moč, potrebno za tekoča društvena opravila. Namesto proračunjevih 20.000 K v deležih, smo spravili komaj 4000 K skupaj!

Društvo zaradi tega tudi ni pričelo prvo leto s trgovino, ampak se je omejilo le na to, da je še nadalje nabiralo člane in pridobivalo potrebna denarna sredstva. Prijealo je v ta namen shode po deželi, prosilo za nizkoobrestna posojila in podpore pri državi in deželi.

Ali vsi ti koraki so bili zastonj.

Dolenjski vinogradniki so

ostali pasivni, a tudi država in dežela nista ničesar dali, ne posojil niti kakih drugih podpor. Še več! Vlada je celo zahtevala, da mora vinski nadzornik Skalicky odstopiti od načelstva, kar se je tudi zgodilo. Edino kranjska hranilnica, katero moramo na tem mestu posebno hvaležno omenjati, je dala društvu podporo, ki je omogočila prijeti malo vinsko trgovino.

Društvo se je drugo jesen leta 1902, ko se je s pomočjo hranilnične podpore dobilo potrebno klet in posodo, lotilo kupčije, najbolj zaradi tega, da bi morda s svojim delom in s svojimi uspehi spodbudno vplivalo in privabilo kaj več vinogradnikov k pristopu. Ali tudi to ni pomagalo! Požrtvovanemu delu načelstva, ki je samo opravljalo vsa potrebna in najnavadnejša dela v kleti, samo da se varčuje pri stroških, je pripisati, da se je vodila započeta trgovina skozi celi dve leti. Uspeh je bil seveda majhen, delo zastonj.

Dasi se je storilo vse, kar je bilo v danih razmerah sploh mogoče, je bila kupčija slaba, in temu dejstvu je drugi vrsti pripisati, da se je prvotna vrema za društvo močno ohladila. Vzlic vsestranskih inseratorjev, vzlic temu, da se so pridobili daciari po vsi deželi, ki so šli društvu na roko, je manjkalo potrebnih naročil. Gostilničarji in drugi odjemalci, katerim na korist je bila ta zadružna ustanovljena, so pustili društvo na cedilu. Ko bi se bilo društvo v teh dveh letih podprlo z zadostnimi naročili, bi se bilo lahko začelo vseeno pomalem razvijati. Ali društvo je manjkalo prijateljev od ene in druge strani. Društvo je ostalo nekam osamljeno, kakor da bi ne bilo potrebno, tako da še tistega vina ni moglo zlahka prodati, katerega je imelo v zalogi. Nameravala se je trgovina na debelo, nazadnje se je moralo prodajati na drobno, in še ta kupčija ni šla takoj izpod rok kakor bi bilo želeti.

Prav ta čas se je pričelo pri nas tudi s prejemanjem vinskih sejmov, ki so s svojo veliko reklamo obrnili vso pozornost nase in ki so kolikor toliko tudi zmanjšali veljavno in potrebo že itak slabotnega mladega podjetja. Perspektiva, ki se je v takih razmerah kazala, je bila vse bolj kakor vesela in nadpolna!

Ali prišli so tudi še drugi momenti, ki so se pokazali kakor spremljajoči pojavi neugodne situacije in slabe kupčije. Zadružniki niso kazali nobenega zanimanja! Pri prvem posvetovalnem shodu pri Windischgruberju je bilo vse navdušeno in potem —? Nobene volje in nobenega pravega interesa! Pričala je o tem najbolj pičla udeležba pri občnih zborih, ki je najbolj ilustrovala našo malodušnost in nezavednost. Resnica je namreč, da ni bil noben občni zbor sklepčen in da so se morali zaradi tega zmeraj po dvakrat sklicevati! To ni povzročilo le nepotrebni stroškov, dolgih poti itd., ampak vzbujalo opravljeno nevoljo med došlimi zadružniki in zlasti med funkcionarji načelstva. To malo zanimanje je dajalo nasprotnikom čisto nepotrebno orozje v roke, da so še lažje nastopali proti društvu, sotrudnikom je pa jemalo še tisto malo veselja, ki so ga imeli nad društrom in njegovo kupčijo.

To so ob kratkem vzroki, zakaj je društvo prenehalo. Javnost pa naj sodi, ali se je kazalo spričo

takih razmer še nadalje ukvarjati z nevhvaležnim delom zadružne vinske trgovine ali ne.

Načelstvo je storilo vse, kar se je dalo v prid društvenega premozjenja v teku teh treh let in le njegovemu požrtvovanemu in previdnemu gospodarstvu je pripisati, da društvo ni imelo nobene izgube, ampak celo nekaj dobička. Društveni so dobili vse nazaj in tudi obresti za leto 1905. Dobiček se je pa načelstvo v novomeško hranilnico kot "zaklad za pospeševanje vinske trgovine na Dolenjskem" in se izročil v oskrbo kmetijskih počutnic v Novem mestu.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. avgusta.

— **Kakor mu kaže.** „Slovenec“ je včeraj dobesedno priobčil papeževi encikliko glede verskih občin na Francoskem. To encikliko, ki obsegajo največ same fraze, priobčuje dobesedno, ker nima za slovenske čitatelje prav nobenega pomena in je torej prav lepa pričika pokazati, da spoštuje „Slovenec“ tudi papeža, ne samo dr. Šusteršča in dr. Kreka ter „prevzetenega“ Antonia Bonaventuro. Nasprotno pa ni priobčil ne ukaza „Motu proprio“, ne zadnje papeževe enciklike o krščanskem socijalizmu, dasi bi bilo to zelo potrebno in sta ta dva spisa tudi za Slovence največje važnosti.

— **Ljudski shod v odgovor na katoliški shod.** Klerikalna stranka piredi dne 26. avgusta pod imenom katoliški shod zborovanje, ki ne sme ostati brez odgovora. Zato sta narodno-napredna in socialdemokratična stranka sklenili, prirediti isti dan kar mogoče sijajno protimafestacijo. V ta namen sklicujeta velik javen ljudski shod, ki bo dne 26. t. m. ob 10. uri dopoldne na vrtu „Narodnega doma“ in na katerem bodeta govorila v imenu narodno-napredne stranke dr. Tavčar, v imenu socialdemokratične stranke Etbin Kristan.

— **Organizacija „Štajercianev“.** Kakor nam poročajo s Štajerskega, nameravajo pristaši ptujskega „Štajerca“ v kratkem prijeti s krepko politično organizacijo svoje stranke. Krog, v češči rokah je „Štajerc“, mislijo, da imajo že dovolj ljudi za sabo, da lahko ustvarijo samostojno politično organizacijo. Vodstvo stranke se bo poverilo posebnemu izvrševalnemu odboru, ki bo snoval krajevne pododbore povsodi tam, kjer ima „Štajerc“ svoje pristaše. O tej stvari piše tudi „Marburger Zeitung“, ki tudi s svoje strani priporoča organizacijo „Štajercijancev“ in priporoča, naj bi jih podpiralo tudi nemško meščanstvo. „Na „Štajercijance“ zremo še z nekim nezaupanjem,“ piše omenjeni list, „napram njim se postopa s popolno politično indolenco in splošno se misli, da je „Štajerc“ samo list, časopis. In vendar se „Štajercijane“ delo krije z nalogom nem-

štva na jezikovni meji. Pojdimo med Slovence, opazujmo, izobrazujmo jih, nesimo med nje krepko, živiljensko, svežo nemško kulturno, pritegnimo jih nase in naša načela do izpolnjena.“ In ta naloga, ta cilj je? Popolna germanizacija slovenskega elementa na Spodnjem Štajerskem. „Štajerc“ izvršuje že to delo več let in seme ljulkino, ki ga je on zasejal, gre že bujno v klasie. Za nemškutarskim listom „Štajercem“ stopa sedaj v javnost politična organizacija, ki ima ustvariti posebno nemškutarsko stranko sred med Slovenci samimi? Kdo bi si pred desetimi leti mogel misliti, da bi bila mogoča med trdimi slovenskimi kmeti pravčata nemškutarska stranka! Slovenski kmet na Štajerskem je še do nedavnega stal trdno kakor skala na narodnem stališču in je bil najboljša opora slovenske narodnosti. A sedaj?

Temelj slovenske narodnosti se maja, že priprtega kmeta je okužil nemški duh. To je sad, to je uspeh tiste proslavljenje Štajerske slog! Kdaj bodo na Štajerskem že uvideli, da je nujno potreba, da se ustanovi narodna organizacija, slonečna na napredni podlagi kot protutež proti prodiranju Štajercijanstvu?

— **Tako znajo!** Iz Savinske doline se nam piše: Dne 19. avgusta t. l. obhajal je svojo zlato mašo častitljiv starček neomadeževanega značaja, g. konzistorijalni svetnik in c. kr. profesor v pokolu Ivan Krušič v Celju. — Ob tej priliki mu je eden celjskih dopisnikov „Slovenca“ napisal v tem listu nekaj vrst v proslavo. To bi bilo čisto prav in umestno ter gotovo bi ne prijeli za pero, ako bi bilo vse istinito, kar se v navedenem članku trdi. Dopisnik med drugim piše: „Naš jubilar je deloval kot duhovnik polnih 47 let v domači fari, in lahko se reče, sebi v čast in slavo, njemu izročeni gimnazijski mladini pa v velik prid. — In temu se ni čuditi. Saj je imel častiti gospod jubilar v celjskih opatih najlepše vzgleda rodoljubnega delovanja, in lahko se tudi, celjsko opatijo preveval je že od nekdaj slovenski duh...“ In sedaj se v potrdilo povedanemu našteto vemo opatov: Slomšek, Vodušek in sedanji — Ogradi! Zakaj pa tudi ne dr. Wretschko, ki je bil pred Ogradijem?! Vidite, kako se sami pobijate! Zakaj sploh omenjate take stvari ob slovesni priliki, ko je obhajal gosp. jubilar zlato mašo, ko vendar ta z onimi trditvami nima nobenega stika?! Zakaj onečaščate moža z neresnicami? „In tudi sedanji g. opat F. Ogradi je vzor rodoljubnega duhovnika“ pravite dalje v omenjenem „Slovenčevem“ članku! Mislite-li, da se je g. prof. Krušič hodil rodoljubja učit k sedanjemu g. opatu?! Bežite no! Kdo pa je zakril sedanjem mizerijo pri našem celjskem okrajnem zastopu, he...? Kdo ni šel volit v prid Slovencem? Kdo je prodal Nemcem v Celju slovensko

Dalje v prilogi.

kaša Marija Saloma vse lepotice sveta po svoji koketnosti, brezrčnosti in nezvestobi, da zato ni vredna ljubezni plemenitega moža in da je Khisel zato naročil svojemu odpoljanu, naj ji vrže njen prstan pred noge.

Trepeta, z žarečimi pogledi, iz katerih je odsevalo blazno sovraščino in brezmejno hrepenjenje po osveti, bleda ko smrt je poslušala Marija Saloma te verze. Njene roke so se krčevito oprijemale blazin in z njenega lica je bilo čitati, da bi dala v tem trenutku tudi življenje svoje, samo če bi bi mogla Gašparju Khislju zapoditi bodalo v srce.

Mirno in hladno je opazoval Marko Pirin ta nemi in vendar elementarni izraz neskončnega gneva. Marija Saloma kar ni mogla priti do sape. Najraje bi bila kričala in si ruvala lase, tako jo je bolelo to silno ponižanje.

Naposled je zadobila toliko oblast nad sabo, da je zamogla vprašati:

„Kaj sodite o tej pesmi vitez Marko Pirin.“

„Prvi del pesmi je tako dober,“ je odgovoril Pirin s poudarkom. „Samo konec bi bilo popraviti. Lahko

bi se Khisl v odgovor vrnila tako popravljena pesem.“

„In kako bi vi premenili konec,“ je vprašala Marija Saloma in se nagnila h Pirinu tako blizu, da je njen dih začutil na svojem obrazu.

„Rekel bi, da Marija Saloma ni ne brezrčna ne koketna in da bi darovala svojo ljubezen in svoje telo.“

Marija Saloma je planila pokonci. Vsa je bila izpremenjena. Trešč se po vsem telesu s plamečimi pogledi, je položila svojo roko Pirinu na ramo in vprašala:

„Marko Pirin — ali bi vi to storili?“

„Marija Saloma — ali bi mi vi potem darovali svojo ljubezen in svoje telo?“

„Da.“ Marija Saloma je to zakrčala na ves glas. Vse strasti, ki so divjale

posest? Ravna li tako — rodoljub? Zato pa je uprav žaljivo za g. jubilanta, ko piše: „Umevno je torej, da se je v tej odlični družbi tudi č. g. jubilar navzel pristnega slovenskega duha ter se vedno ravnal po starem slovenskem geslu: „Vse za vero, dom, cesarja“. — Težko nam je dalje še kaj dostaviti. Rečemo le, Bog nam daj še kaj takih duhovnikov kot je g. jubilant Krušič, a ne takih, kot so tisti, ki ga hvalijo v „Slovencu“... — Eden, ki g. prof. Krušiča dobro pozna.

Mesto davkarja v Radovljici. Iz zanesljivega vira čujemo, da bo mesto davkarja v Radovljici zopet izpraznjeno in da se namereva to mesto podeliti nemškonacionalnemu uradniku. Komaj smo se iznenili strega davkarja, ki je brez ozira na sposobnost protežirjal uradnike nemškega mišljenja in teroriziral in črtil slovenske uradnike, komaj je na njegovo mesto prišel slovenski uradnik, že se zopet namereva vsiliti Nemca. Sistem je, spraviti v Radovljico kar mogoče nemškega uradništva, ker je sistem, ponemčiti vso gorenjo dolino. Radovljica je že tako napolnjena nemškega uradništva, da tuje res ne razloči več, ali je tu v slovenskem mestu na Kranjskem, ali v kakem štajerskem trgu. Ker ima davkar v Radovljici doklado iz verskega zaklada, je bolje situiran kakor drugi davkarji in to je vzrok, da se vedno protežirajo Nemci, zakaj sistem je tudi to, da morajo Nemci dobiti vse boljše službe. Koliko časa pa bo to še trajalo?

Dr. Ploj in Korošci. S Koroškega pišejo: „Edinosti“: Po vzgledu svojega prijatelja dr. Šusteršiča je moral seve tudi g. dr. Ploj udariti po Koroščih. Na shodu pri Sv. Jurju na Ščavnici je namreč govoril ta čudni dvorni svetnik „o strašni narodni zaspanosti Korošcev“. Vidi se, da mož postaja zelo nervozan. A če bi imel mirno vest, ne bi trebalo prav nič nervoznosti in ne obrekovanja in krivega natolceanja, ker resnica je, da duhovščina na Koroškem dela in žrtvuje v narodnem oziru toliko, kakor nikjer drugje. In naj pogleda g. dvorni svetnik prispevke za narodne namene! Tam najde pripravljene kmetov in rokodelcev, ki dajajo po stotake! Zato je taka izjava dvornega svetnika neodpustna. Povedal naj bi svetu, kako postopajo s koroškimi Slovenci vlada, nemško-nacionalnimi uradniki in učitelji! — O narodni zaspanosti jedikuje mož, a dopušča, da se najmanj 35.000 Korošcev izroča ne le narodni zaspanosti, ampak tudi narodnemu poginu. Ker, kdo pojde volit, kjer je razmerje 1:10 ali še neugodnejše za Slovence? Da pa so kraji na Koroškem, ki so ob zadnjem volitvi postavili vse može do zadnjega na volišče, bi lahko vedel tudi g. dvorni svetnik Ploj. V prihodnosti pa bo menda drugače, če ta famoza predloga postane zakon. Zato terjam, da na shodu v Mariboru prekliče dr. Ploj svoje obrekovanje, sicer doživi vihar, kakršnega še ni 120.000 Slovencev se ne pušča več bagatelizirati in žaliti.

Odlikovanje. Na londonski čebelarski razstavi je dobil srebrno državno kolajno Anton Žnidarsič iz Ilirske Bistrike.

Člane ljubljanskega „Sokola“, ki se udeleže vsesokolskega zleta v Zagrebu dne 2. in 3. septembra, opozarja odbor na naslednje: Odhajamo iz Ljubljane v soboto, 1. septembra, z osebnim vlakom ob 2. uri 57 min. Iz Zagreba se vracamo v ponedeljek, 3. septembra, zvečer ob 10. uri 26 min. Kdor bi hotel ostati v Zagrebu daje ali se udeležiti kakega izleta, mora v zeti civilno oblike s seboj. Vsak udeležnik v krovu se po zletnih pravilih „Hrv. sok. zvezze“ mora udeležiti slavnostnega izpoveda v nedeljo, dne 2. septembra, zategadelj se mora brez pogojno udeleževati redovnih vaj, — za ljubljanske Sokole bodo ta in prihodnji teden vsak torek in četrtek od $\frac{3}{4}$ na 9. do $\frac{1}{10}$. v društveni telovadnicu, — sicer se ne bi mogel udeležiti zleta v krovu. Vsak član, ki se udeleži zleta v društvem krovu ali v civilni obliki, si mora v naprej oskrbiti zletno legitimacijo. Stane 2 K in daje pravico do prostega vstopa k javnemu tekmovanju telovadbi, k izkušnjam,

h komerzu, k ljudski slavnosti, k razstavam in do skupnega stanovanja, za člane v krovu tudi do vstopa na ples. Kdor želi stanovati v hotelu ali v privatnem stanovanju, mu je to prijaviti odboru, ki mu ga po možnosti oskrbi. Nujno priporočati je, da se vsak udeležnik pri odboru v naprej oglasi za skupen obed, ki stane po 1 K 60 v (juha, meso, prikuha, pečenka, močnata jed). Pri vseh članih ljubljanskega „Sokola“ se ta teden oglasi društveni sluga s polo, ki naj jo člani blagovolijo primerno izpolniti; člani, ki se zleta udeleže, naj obenem slugi izroči denar za legitimacijo, eventualno tudi za skupen obed. Legitimacije in nakaznice za obed se razdele pred odhodom. Podrobna navodila za zlet v Zagreb prijavi „Slovenski Sokol“, ki izide že v sredo. Neobhodno potrebno je, da se vsak udeležnik seznanji s temi navodili. „Slovenski Sokol“ bo imel ta mesec skoraj trojini obseg nadavne številke ter prijavi tudi več slik zagrebškega mesta. List se lahko kupi tudi v knjigarni g. L. Schwentnerja, ta številka stane 48 vin.

Trgovski dom. Čisti dobriček veselice, ki jo je priredilo trgovsko društvo „Merkur“ dne 8. julija, znaša 5246 K 57 vin.

Pevska društva „Ljubljanski Zvon“ prirede v nedeljo 26. avg. t. l. ob 8. uri zvečer v areni „Narod, nega dom“ pевски večer. Spored, ki ga pripravimo prihodnjič, je tako raznovrstni in obseg same pевske točke, kakor moške zvore, četverospev in solospove s spremljevanjem glasovirja. Vstopnine niso nobene, prostočni darovi za društvo se pa hvaležno sprejemajo. Za točno, dobro in ceno postrežbo bodo kar najbolje poskrbel g. restavrat Bogovič. Ker se mlado, na narodnonaprednih nazorih slovče društvo kaj lepo razvija, je pričakovati obile vdelenje slav. občinstva, ki ne misli iskatni duševnega razvedrila na istočasni veselici v hotelu „Union“.

Za zastavo pевskega društva „Ljubljanski Zvon“ so darovati seda: Gosp. Franc Gruden, župan iz Nabrežine 10 K; g. Franc Gorše 5 K, g. Leo Pogačnik 10 K, g. Josip Perhauc 10 K, vesela družba pri „Sokolu“ 9 K 20 v. g. Albert Vodnik 4 K. V prid zastave vpeljanih blokov list po 10 v. se je do 18. t. m. prodalo za 107 K. Živelj!! Naj bi našli podpiralci naprednega pевskega društva še mnogo posnemovalcev, da bi kmalu bilo mogoče razviti prapor, ki bo zbiral pod svojim okriljem krepak zbor naprednih slovenskih pевcev! Blagohotni prispevki, ki se izkažejo v „Slovenskem Narodu“, naj se blagovolijo posiljati na naslov: Ivan Zirkelbach, predsednik „Ljubljanskega Zvona“, tvrdka Bamberg, Dalmatične ulice; ali pa upravnosti „Slovnaroda“.

Rokoborbe v areni „Narodnega doma“. Snoči so se vršile nove rokoborbe. V borbi med gosp. Pečmanom in gosp. Mohamedom Alijem je zmagal prvi v dobrih 20 minutah; gosp. Petri ni mogel gosp. Zwanuta v 5 minutah položiti na tla, dočim je gosp. Röttka premagal v 2 minutah v takozvani švicarski rokoborbi. Kot atlet je gosp. Petri kazal naravnost neverjetno moč in spretnost.

V Radovljici prirede dne 2. septembra radovljški diletantje narodno igro „Deseti brat“ v zvezi z veselico v prostorih g. Kunsteljna.

Sola na Gočah. Iz Lož pri Vipavi se nam piše: Simalo smo bili presenečeni, ko smo brali v „Slovenskem Narodu“ dne 4. t. m. vest, da je deželni šolski svet uravnal šolo na Gočah, nam prepotrebovalo v Ložah pa zavrgel. Naši deci bo pot na Goče napravljala silne muke ne v sled svoje dolosti, pač pa, ker je prej za koke, ne pa za ljudi, kakor se je izrazilo od šolske oblasti k nam poslana komisija. Zato je tudi pri nas splošno mnene, da naši otroci ne bodo nikoli hodili v šolo na Goče. Naš občinski odbor je sklenil dovoliti posebno vsoto za zasebno šolo, obenem se pa pritožiti proti sklepnu deželnemu šolskemu svetu na višjo inštanco.

Nemška nesramnost. Gasilno društvo v Poljanah pri Toplicah pri Novem mestu je blagoslovilo v nedeljo novo brizgalno. Za to priliko je društvo dalo tiskati vabila, ki so pa samonemška in na katerih se bese med drugim, da se vrši omenjene dne popoldne na vrtu Petschanerjevem „ein deutsches Volksfest“, čemur sledi opazka, da mora ta veselica imeti „einen ausgeprägten deutschen Charakter“. Nemška nesramnost na slovenski zemlji presega že vse meje! Najgrš je to, da se je tako vabilo poslalo slovenskemu gasilnemu društvu na Toplicah s pročno, naj bi se udeležilo slavlja izrecno nemškega značaja. Pritepeni Kočevarji naj bodo pametni na Slovenskem, sicer se jim zna pritepit kaka neprilika, ki jih bo kore-

nito izmodrila, kajti take nemške nesramnosti si Slovenci enkrat za vslej prepovemo.

Avtomobil predri železniške zapore. K novici priobčeni pod tem naslovom dne 17. t. m. se nam poroča, da je vlak ustavil strojevodja g. Anton Bltram, ne pa kak vlakovodja, kakor je tam zapisano. Pri stroju je poleg kurjača samo strojevodja, dočim je vlakovodja (Zugsführer) v vlaku, katerega nadzira, s strojem pa nima ničesar opraviti.

Kranjska podružnica avstrijskega pomočnega društva za bolne na pljučih. Podružnica zbravala je dne 9. t. m. v svojih drušvenih prostorih v poslopju c. kr. deželne vlade. Po odobrenju zapisnika zadnje seje je poročal predsednik, dvorni svetnik Rudolf grof Chorinsky, o delovanju odbora. Dne 3. julija t. l. je poslala podružnica šest škrofoloznih, k jetiki disporanov otrok v morsko zdravilišče v Gradežu. Otroci so bili vsi z dežele. Po šesttedenskem zdravljenju vrnejo se dne 21. t. m. Pri tej priliki bodo dejko kakor pri odpotovanju prenoci v otroški bolnišnici, kjer dobre tudi večerjo in zajtrk. Spremljevalcem, ki pridejo ponje, povrnejo se vojni stroški do Ljubljane in nazaj. — Predpravje za ustavitev otoškega zavetišča v Ljubljani so skoraj dokončane. Na predlog odbornika gospoda Otona Bamberga se sklene, da podružnica ne kupi kako že obstoječe poslopje, temveč da zgradi otoško zavetišče novo in da preskrbi pri stavbi za veliko zračno verando, v kateri bodo otroci pri ugodenem vremenu tudi lahko spali. To bodo najbolje odgovarjalo modernim zahtevam zdravljenja in krepljenja pljuč. Stavbišče kupilo se bode še letos, vsa dela se pa bodo kolikor mogoče pospešila. — Predsednik naznana dalje, da je Kranjska hranilnica dovolila podružnici subvencijo 500 K, za kar ji je odbor izrekel najsršnjo zahvalo. Doslej so dovolili na subvencijah: „Pomočno društvo za bo ne na pljučih v avstrijskih kraljestvih in krovinah“ 2000 K, deželni odbor vojvodine Kranjske 1500 K, občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane 500 K in Kranjska hranilnica 500 K. Od teh subvencij se je v letošnjem letu izplačalo: od „Pomočnega društva za bolne na pljučih“ 2000 K in od Kranjske hranilnice 500 K. Subvencija mesta Ljubljanskega izplačala se bode mesece novembra; za isti čas je objabilo „Pomočno društvo za bolne na pljučih“ nadaljnjo subvencijo 2000 K, da s tem podružnici pomore pri predpravljaju za zgradbo otoškega zavetišča. — Nato sledilo je posvetovanje o glavnem točki dnevnega reda, dovolitvi podporjetnikom, ki se zdravijo v izvenkranjskih zdraviliščih. To vprašanje je za podružnico principalne važnosti. Kajti kakor hitro otvoriti otoško zavetišče in prične v Ljubljani z domovnim odvračanjem, ki se bode v enaki meri oziralo na bolnike kakor na njih sostanovalce, ne more podružnica dovoljevati še drugih podpor, kajti v to so njena sredstva prepričla. Ker se pa z domovnim odvračanjem prične šele prihodnji mesec, sklenilo se je, da naj se za sedaj take podpore še dovolijo. Vsled tega je dobil v Ljubljano pristojen in tu stanujejojetičnik, ki se pa sedaj zdravi v zdravilišču Hörgar na Štajerskem, 180 K za dvamesočno zdravljenje; pred kratkim obolela učiteljska pripravnica, ki se zdravi pod nadzorstvom podružničnega zdravnika dr. A. Levičnika, pa 300 K, ki se ji izplačajo v treh mesečnih obrokih. Slednji se je sklenilo, naboljšati avtomatično tehnico za obsebe, ki bo služila v kontroliranju uspehov pri domovnem odvračanju.

Kaj se ministru predsedniku lahko zgoditi. Pretekli teden se je izvršila pri grofu Salmu v Žalcu velika tatvina, ki je spravila zlasti ondotne letoviščarje v velike skrbi in strahu pred tatovi. Dva dni po tem vlomu sta prišla zvečer dva tujca v hišo, kjer stanujejo žalski orožniki, in vprašala dve dami v isti hiši po njih. Ena izmed dam jima je pokazala pot k orožnikom, dočim je druga začela kričati na vse grlo: Na pomaganje! Tatovi! Roparji! Hipoma je bila vsa hiša in okolica pokonci, orožnik je planil z nabito puško in nasajenim bajonetom iz sobe in zgrabil tujce, katera je takoj začela. Pri zaslišanju se je pa dozgalo, da sta tujca ministru predsednik Beck in njegov služabnik. Ministrski predsednik je prišel s svojega gradu Plevna, kjer je preživel par dni, z vozom in se nato nameraval odpeljati na Dunaj. Na potu skozi Žalec je pa žalskim orožnikom hotel naročiti, naj posebno pazi na njegov grad.

Iz Možirja. V Lokah pri Možirju slavita dne 27. t. m. gospod Josip Dolinar vulgo Vivad in njega soprog Marija Dolinar zlato poroko. Triunsedemdesetletni staršek, vrl narodnjak in naprednjak bo stopil kot slavljenec s svojo dva-

insedemdesetletno soprogo vnovič pred oltar. Čestitamo!

Nova požarna bramba. Po prizadevanju g. Josipa Jamnika, občinskega predstojnika v Pijavi goricu, se ustanovi tam požarna bramba, ki je jako potrebna.

Častno zvečinje za 25letno delovanje pri ognjegascih. So dobili člani požarne brambe v Toplicah, in sicer gg. Josip Zupanc, Ignacij Turk, Franc Sitar, Josip Sterniša, Anton Mežnaršič in Ivan Markovič.

Revežu snedel dobro dedčino. V Sempasu na Goriskem je umrl župan pl. Monari, ki je bil postavljen v oporočo za generalnega dedčico svojega hlapca, ki mu je zvesto služil 25 let, dočim Monari ni bil oženjen in s sorodniki ni živel v prijetljivstvu. Tu pa je posegl vmes župnik Grča, ki je Monarija na smrtni postelji toliko časa obdelaval, da sta prenarejala oporočo. Hlapec dobi zdaj bori užitek od nekaj malih zemljišč, Grča pa dobi lepo vilo in obilo posestev. Tako se hlapec lahko zahvali Grči, da mu je snedel dobro dedčino.

Dolavsko zavarovalnica za nezgode za Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo. Justično ministrstvo je imenovalo za predsednika razsodico imenovane zavarovalnice višega deželinosodnega svetnika v Trstu Henrika Cazafura, za njegovega namestnika pa deželnosodnega svetnika v Trstu Silvana Gandusio.

Planinke na Nanusu. Gg. sodni tajnik dr. Oton Papež in sodni pristav Anton Mladič sta pred kratkim napravila turo na Nanus, na katerem sta dobla planinke. Dosedaj se je splošno mislilo, da ta vrsta gorskih rastlin ne raste na Nanusu. — **S papeževem medaljo plačal pijačo.** V Gorici je v neki gostilni tuj človek pil in jedel, potem pa jo popihal, ne da bi plačal zavžito. Ko je prišel krčmar, je našel poleg kozarca papežev medaljo v spomin 25-letnice papeževanja Leona XIII.

Avtomobilno vožnjo namevava baje vpeljati državna poštna uprava med Štajerskimi, Brezjami, Radovljico, Lescami in Bledom, če se prizadevate občine zavežojo, da skrbete zato, da se investirani kapital obrestuje.

K nevihti sta zvonila v Brezjah pri Litiji sin in žena ondotnega občinskega predstojnika. Kar udari strela v zvonik in oplazi imenovana, da sta padla po tleh in se sele po dolgem času zavedla. Kdaj se bodo ljudje spomivali, da je nevarno in odveč k nevihti zvoniti?

V Savl je utonil Josip Sternišar, hlapec pri trgovcu Avmanu v Krškem. Jezdil je napajat konja, a je padel raz njega v vodo in izginil v valovih.

Vlom v nabiralnik. V Špitalu pri Kamniku je neznan tat vlomil v cerkven nabiralnik in odnesel okoli 2 K denarja. Sumljiv vlom je neki 45letni potepuk, ki se je pred kratkim klatil tam okrog.

Strela je ubila v Gornjem Tuhinju 62letnega posestnika Jožeta Volkarja, ki je bil na njivi. Štiri plevice je puh strele samo omamili.

Toča je pobila v Praprečah pri Višnji gori v četrtek v 5 minutah vse poljske pridelke. Škode je 15.000 kron.

V morje je skočil in utoril v Trstu 27letni delavec Matija Misetič. Vzrok samomora ni znan. Misetič si je na smrtno pot oblek selknjičarjev na hrbitu.

Prijet vojaški begun. Orožništvo v Višnji gori je artovalo infanterista Ignacija Kastelica, ki je ubežal od lovškega polka št. 7 v Kanalu in ga poslalo tja.

Z nožem zabolel, in sicer nalač, se je snoči na Grubarjevi c

priredila druga društva. Gradivo je razdeljeno na 10 delov z upoštevajem zemljepisne lege in lahke razglednosti. Tako so v posebne skupine združeni poti v Podravskih krajih (na Kozjaku in Pohorju), v Mislinjski in Šaleški pokrajini, v Savinskih planinah, v Posavskih pokrajinalah pod Ljubljano in po Dolenjskem, v Ljubljanskem okrožju (vstoto Skofjeloško in Krimsko hribovje), v Radovljški in Blejski okolici, v Karavankah in po Koščem, v Julskih alpah, po Notranjskem - Vipavskem ter Tržaški okolici. V posameznih oddelkih so razvrščeni poti po glavnih izhodiščih, ki imajo radi lahkega pregleda posebno rubriko, označeni pa so poti na kratko po smeri in po najvažnejših točkah, in kadar treba, je dodan v kratkih potezah tudi opis pota. Gradivo se je zbralo po poročilih podružnic in markacijskega odseka osrednjega društva. Kot dodatek se je natisnil novi tarif za vodnike in nosače, ki je dolčen pri okrajnih glavarstvih v Radovljici in Kamniku, in imenik novih in starih vodnikov. Nova knjižica je popolno seznamek vseh potov po slovenskih pokrajinah, ki se odlikujejo po prirodnih lepotah in znamenitostih, in bode torej pravi kažipot ne samo turistom, nego sploh potujočemu občinstvu. Seznamek je prvo enako delo, ki obsegata vse slovenske pokrajine, Razvidno pa je že iz njega tudi obširno delovanje "Slovenskega planinskega društva". Vsak rodoljub naj seže po knjižico, žal mu ne bude. Knjižico razprodaja osrednji odbor "Slovenskega planinskega društva" po 1 K, po pošti 5 h več. V knjigarnah se dobi po 1 K 20.

Telefonska in urzajavna poročila.

Dunaj 21. avgusta. "Fremdenblatt" je te dni trdil, da si je znala srbska vlada pridobiti zemljevide, ki jih je pripravil avstrijski generalni štab za slučaj vojne Avstrije proti Srbiji. "Fremdenblatt" je trdil, da je to posnel iz srbske "Politike". Danes pa prijavlja "Fremdenblatt" pojasnilo srbskega tiskovnega birô, ki kaže, da je oficijozno list avstrijskega ministrstva zunanjih del pisal neresnico. "Politika" ni pisala, da si je srbska vlada pridobila te zemljevide, nego da jih ima njen uradnik.

Isti 21. avgusta Bivši vojni minister Edvard vitez Krieghammer je danes opoldne umrl.

Petrograd 21. avgusta. V Kronštatu je bilo danes ustreljenih sedem vojakov in trije civilisti, ker so se udeležili revolucije. V Moskvi je bilo zopet 60 hišnih preiskav in aretovanih več kot sto oseb.

London 21. avgusta. Iz Port de France javlja Reuterjev biro, da je bil na otoku Martinique snoči in danes zjutraj močan po tres. Škode ni znatne.

London 21. avgusta. Okrog Valparaisa je porušenih 14 krovov. V mestu Los Audes je bilo ubitih 500 oseb, v Melipili 200, v Limati 130, v Quillossi 30, v Lajlaju 70 oseb.

Berolin 21. avgusta. Poročila iz Valparaisa javljajo, da je mesto v razvalinah in da so tudi vsi okoliški kraji porušeni. Železniški promet je ustavljen, ker so proge razdrte. Bati se je velike komercialne krize. Zlasti ogromna je škoda v rudnikih, ker so ti vsi zasuti. Ko se je podrla kaznilnica, je bilo ubitih 140 kaznjencev.

Berolin 21. avgusta. Katastrofa v Valparaisu je dosti večja, kakor je bila katastrofa v San Franciscu. Čilska oblastva so osredotočila vse sile na to, da zatrdi roparstvo, ki se je strahovito razvilo. Banka za Čili in Nemčijo s sedežem v Berolini ima škode tri milijone funтов šterlingov.

Pozor bratska društva!
Opozarjamona bratska društva, ki tega še niso storila, da nemudoma na polah, ki smo jih bili vposlali, naznanijo svoje udeležbo na zletu v Zagrebu. Hkrat naj vpošljajo svoj prispevki za legitimacijo po 2 kroni za osebo.

"Na zdar!"

Predsedstvo Zveze.

*strjeno in tekoče
sicerin mylo
napravlja kožo
belo in nežno.
Dobi se povsod.*

Saro-ova glicerin mila

so za odrasle kakor za otroke najnežnejše starosti izvrstno čistilo. Z najboljšim uspehom ga rabijo znane avtoritete, kakor prof. dr. Hebra, Schauta, Fröhwald, Karel in Gustav Breus, Schandlbauer itd. 886-5

Avtor. razstava v Londonu. Kakor poročajo angleški listi, spada izložba znane firme za kožuh, Leopolda Kleina z Dunaja, Dominikanerbastei 19, med najlepše in najbolj odlične razstavne predmete. Tamkaj razstavljeni krznarska konfekcija je celo med razvajenim londonskim občinstvom in med trgovstvom iz Cityja, zbujuja največje zanimanje. V resnicu se je takoj v prvih dneh razstave prodalo vseh 42 izloženih krenkih prvi firmi v Londonu, medtem ko še sedaj druge firme neprestano kaj naročajo. Mnogo izloženih kosov je bilo naročenih večkrat, med temi Nörz-empire plačl, ki ga je kupilo že šestero firm.

Napol milliardar, pravi Krez vseh čistil bi se glede na obilno porabo lahko imenovalo najboljšo kovinsko čistilo sveta, čistilni ekstrakt Globus deln. družbe Fritz Schultz jun. v Lipsku, Neuburgu n. D., Hebu na Češkem in Lincolnu pri New Yorku. Iz majhnih početkov se je to vesoljno čistilo izza svoje iznajdbe tako uvedlo in priljubilo, da se je že doslej razstavilo po vsem svetu več nego 500 milijonov škatilic čistilnega ekstrakta Globus. Gotovo najboljši dokaz za odlično dobrotega čistila, ki ga vsak dan in stalno rabi na milijone gospodinj in ki ga pri vojakih, na železnicah in pri prevoznih družbah, da skoraj pri vsakem obrahu zasluženo v vsestransko upoštevajo. Čistilni ekstrakt Globus izdelujejo s skrbno natančnostjo iz najboljših surovin, osobitno pristne neuburške kremenske krede, ki jo pridobivajo nedosečno najboljše kakovosti samo v lastnih rudnikih in ki se z najnovjimi stroji kar moči fiao izdeluje. Ravno to blago daje čistilnemu ekstraktu Globus tisto edino čistilno moč, ne da bi se kovin kolikaj prijet. Čistilni ekstrakt Globus hitro in brez truda proizvede lep dolgotrajen blesek, ne obsegna nič skod jivih tvarin, na praska in se ne maže kakor čistilna pomada in mu je dati pred vsemi tekočimi kovinskimi čistili, kar jih pride na trg, ker čisti temeljitej nego že čistila ter je tudi cenejši. Izkratka: čistilni ekstrakt Globus lahko po pravici imenujemo najboljšo kovinsko čistilo sedajnosti, kar opravičujejo tudi priznane mu odlike, najzadnja so svetovni razstavi v St. Louisu grand prix, najvišja odlika za to stroko, in mu zagotavljajo tudi za v bodoče pridobljenje prvo mesto. Tako kovinsko čistilo seveda mnogo ponevajajo, pred čemer se pa varujemo najlažje, če zahtevamo izrecno čistilni ekstrakt Globus firme Fritz Schultz jun., deln. dr., v škatljicah z varstveno znakom globus v rdečem pasu.

Slovenci in Slovenska Ne zábite družbe sv. Cirila in Metoda!

Zahvala.

Ob bridi izgubi naše" iskreno ljubljene soprote in matere, gospe

Marije Šturm

došlo nam je od vseh strani toliko izrazov iskrenega sočutja in naklonjenosti, da nam ni možno vsakemu posebej se zahvaliti, ampak storimo to tem potom.

Posebno se zahvaljujemo preč. gospodu kaplanu Žvanu za njega tolažilne obiske, velečenjemenu g. Ernestu Fabiani, za njega izredno naklonjenost, darovalcem mnogih prekrasnih vencev ter vsem onim, kateri so blago pokojnico v tako mnogobrojnom številu spremili k večnemu počitku.

Prav iz dna svojega hvaležnega srca se pa zahvaljujemo slavnemu pevskemu društvu "Ljubljana" za genljive, v srce segajoče žalostinke.

2991 Žalujoci ostali.

V Ljubljani, 19. avgusta 1906.

Kovačev

spretnih izdelovalcev sekir in brusilcev orodja, išče fužina Tragoss pri Bruku n. M., kjer se dajo natančne pojasnila.

3007-1

Proda se
zemljišče
v obližju kolezije.

Naslov se poizve v upravnosti "Slov. Naroda".

3003-1

Dekliškem domu v Gorici se učenke, ki obiskujejo razne šole, sprejmejo na

stanovanje
Prilika za učenje raznih tujih jezikov, godbe in ročnega dela. Dobro nadzorstvo. Pri nizki ceni dobro hrana, lepo in prostorno stanovanje.

3004-1

Natančneje pri gospe Mariji Draschler, Via Trigemina št. 12.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dun. borze 20. avgusta 1906.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4% majaka renta . . .	99.40	99.60
6% srebrna renta . . .	99.30	99.50
6% avstr. kronska renta . . .	99.45	99.65
6% zlata . . .	117.30	117.50
6% ograka kronska renta . . .	94.60	94.80
4% zlata . . .	112.45	112.65
4% posojilo dež. Kranjske . . .	99.20	100.15
4% posojilo mesta Spiljet . . .	100.50	101.50
4% posojilo Zadar . . .	99.70	100.70
4% bos.-herc. železniško posojilo 1902 . . .	100.20	101.20
4% češka dež. banka k. o. . .	99.50	100.30
4% z. o. . .	100.35	101.86
4% zast. pisma gal. dež. hipotečne banke . . .	100.10	101.10
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr. . .	104.50	105.50
4% zast. pisma Innerst. hranilnice . . .	100.20	106.70
4% zast. pisma ogr. centr. hranilnice . . .	100-	100.15
4% z. pis. ogr. hip. ban. obl. lokalnih železnic d. dr. . .	100-	101.15
4% obl. češke ind. banke . . .	100-	101-
4% prior. lok. želez. Trst-Poreč . . .	99.90	100-
4% prior. dolenskih žel. . .	99.50	100-
4% prior. juž. žel. kup. 1/4 . . .	81.9	82.1
4% avstr. pos. za žel. p. o. . .	100.20	101.20

Srečke.	218-	224-
od I. 1860/4 . . .	276	278-
z. tiskske . . .	185.75	155.75
zem. kred. I. emisije II. . .	285-	299-
ogrsk. hip. banke . . .	257-	263-
srbske à frs. 100- turške . . .	97-	103-
Basilika srečke . . .	21.76	23.75
Kreditne . . .	457-	463-
Inomoške . . .	79-	85-
Krakovske . . .	85-	92-
Ljubljanske . . .	57-	64-
Avt. rdeč. križa . . .	48.50	50.50
Ogr. . .	29-	31-
Rudolfove . . .	58-	63-
Saiburske . . .	71-	77-
Dunajske kom. . .	510-	518-

Delnice.	160-	161-
Državne železnice . . .	672.90	673.90
Avtro.-ogrsk. bančne deln. . .	1770	1780-
Avtro. kreditne banke . . .	669.75	670.75
Ogrske . . .	809-	810-
Zivnostenske . . .	242-	243--
Premogokop v Mostu (Brück) . . .	715-	719-
Alpinske montane . . .	688.25	589.25
Praska žel. ind. dr. . .	2775-	2785-
Rima-Murányi . . .	576.90	577.90
Trboveljske prem. družbe . . .	274-	276.50
Avtro. orožne tovr. družbe . . .	580-	584-
Ceške sladkorne družbe . . .	139-	141-

Valute.	11.34	11.39
C. kr. cekin . . .	19.05	19.08
20 franki . . .	23.46	23.64
20 marke . . .	23.93	24.01
Sovereigns . . .	117.25	117.45
Marke . . .	95.	

OKLIC.

Z dovoljenjem c. kr. okrajnega sodišča v Ljubljani z dne 10. avgusta 1906
oprav. štev. Nc. I. 158/6/1 se vrši

prostovoljna sodna dražba posestva

gospoda Franceta Klinar, in sicer zemljišča vlož. štev. 38 kat. obč. Št. Peterško predmestje, II. del obstoječega iz parcel štev. 35/4 (hiša št. 15 na Zaloški cesti v Ljubljani z gospodarskim poslopjem), štev. 35/5, 35/6, 36/7 vrt z k na-vedenemu zemljišču pripadajočo pritiklino vred

dne 27. avgusta 1906 ob 9. uri dopoludne

na licu mesta, Zaloška cesta št. 15 v Ljubljani.

Vzkršena cena znaša **37.000 K.**, pod to ceno se zemljišče ne odda. Ponočniki imajo pred dražbo v roki sodnega komisarja založiti 3700 K varčenje. Zdrožitelj je takoj po domiku vezan, dočim si prodajalec pridrži pravico tekom osmih dnjih po domiku dražbe ali odobriti ali odkloniti. Dražba se vrši vsled prostovoljnega predloga lastnika, tedaj so tabularnim opravičencem njihove vkuje žene pravice ne oziraje se na najvišji ponudek prihajajoči.

Natančnejši dražbeni pogoji, kakor tudi zemljevidni izvleček in posestni listi so vsak dan med uradnimi urami na vpogled pri podpisanim.

V Ljubljani, dne 17. avgusta 1906.

2969—2

Dr. Karl Schmidinger l. r.
c. kr. notar kot sodni komisar.

BIBE

brezalkoholna piča izvrst-nega okusa iz sadnega soka
se dobiva pri 2965—9

G. PICCOLI, lekarnarju
v Ljubljani, Dunajska cesta.

Ea del tega soka, pomešanega s petimi deli vode, da za mlade in stare, za zdrave in bolne, prijetno, žejo gasečo, redilno in za prebavne organe zdravo pičo.

1 steklenica 1 krona.

Naročila se izvrše točno po povzetju

Gostilna „Savica“

poleg Boh. Jezera (3 min. hoda) ob cesti Bistrica-Sv. Janez.

Prenočišča, dobra kuhinja, dobre pičače, zmerne cene.

Krasen razgled „Skalnato brdo“ na Boh. jezero in gornjo dolino (3 minute hoda od gostilne).

Za mnogobrojni obisk se priporoča

A. Pavšek.

Naznanilo.

Podpisane vladne naznane slav. občinstvu, da je svojo

tovarno papirnih in kartonažnih izdelkov
preseil iz Ljubljane

na Vir pri Domžalah.

Cenene delavske moči in druge udobnosti me stavijo v prijeten položaj, kar najceneje postreči enjene odjemalce.

Obenem se najtoplje zahvaljujem za dosedaj mi izkazano za-upanje in prosim, da me čast. odjemalci tudi zanaprej s svojimi cenjenimi naročili počaste in zagotavljam najsolidnejšo postrežbo.

Z velespoštovanjem

Jos. Petrič

tovarna papirnih in kartonažnih izdelkov
Vir-Domžale.

2915—3

Slavno občinstvo!

Podpisani se priporočam preč. duhovščini za vsa umetna in stavbenna cerkvena dela iz kamena, in slavnemu p. n. občinstvu za gradnjo

kompletnih raker (grobnic)

na novem pokopališču. Izdelujem rakerne plošče in okvire za železno ograjo le iz najboljšega trtega, za zimo trpežnega kraškega, repentaborskega in dalmatinskega marmorja, ne pa iz nabrežinskega, ki ga vpeljavajo in ki za zimo ni stanoven. Vse izdelujem solidno in za zimo trpežno po najnižjih cenah.

Imam veliko zalogo prav umetno izdelanih nagrobnih spomenikov iz švedskega črnega granita in belega laškega carrarskega marmorja ter iz trtega kraškega kamena in jih prodajam po tako nizkih cenah.

V zalogi imam tudi nagrobone okvire lastne iznajdbe, ki jih izdelujem že 13 let in za katere le jaz lahko dam garancijo in ki se ne dobivajo nič več pri grobokopu, nego samo pri meni. Z odličnim spoštovanjem

Ignacij Čamernik

kamnoseški mojster in sodni izvedeneo
Komenskega ulice štev. 26 v Ljubljani.

2209—10

Lepi lokal

pripravljen za vsako trgovino ali za pi-sarne se dajo takoj v najem.

Odda se tudi

hlev za dva konja.

Naslov pove upravnosti „Slov.
Naroda“.

2845—7

Elegantno stanovanje

s 3 sobami, kopalnico, sobo za služenje in vsemi drugimi pritiklinami se da za novembrov termin v najem.

Naslov pove upravnosti „Slov.
Naroda“.

2846—7

Restavracija „Narod. dom“

v Ljubljani.

Vsek dan sveže 2054—33

plzensko

in termalno pivo

zdrženih pivovarev Ža'ec in Laški trg.
Priznano dobra vina in okusna domača kuhinja.

Lep senčnat lipov vrt.

Za mnogobrojni obisk se priporoča
restavratev.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOŠLIKARJA, SLIKARJA
NAPIŠOV IN GRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Mikloševa cesta 8.
Telefon R. 154.

Pozor

trgovskim pomočnikom

ki žele postati samostojni! Z 2000 gl. kapitala se lahko prevzame popolnoma urejeno trgovino z mešanim blagom v prijaznem in prometnem kraju na deželi.

Kje — pove upravnosti „Slov.
Naroda“.

2912—3

Proda se

enondadstropna hiša.

Več pove upravnosti „Slov.
Naroda“.

2920—3

Dve deklici

se sprejmeta v boljšo družino za prih. šolsko leto na hrano in stanovanje.

Več se izve pri upravn. „Slov.
Naroda“.

2877—5

Potnik

na Kranjskem, Koroškem in Štajerskem že uveden, se sprejme takoj. Ozira se le na sposobne moči.

2895—3

Anton Jelenec v Idriji

imetrnik rastlinske destilacije „JELEN“.

Kupčevalcev

z jajci in s perutnino

za večje in manjše dobave išče

Josip Grisi

v Trstu.

2842—7

Prodajalna

za špecerijo se odda v najem za no-vembrov termin v Spod. Ščaki št. 2,
poleg cerkve.

2811—8

Natančna pojasnila se dobe istotam.

A. TSCHINKEL na ze

priporoča

vsem časti

gospodinjam

2810

svoje izvrste nove izdelke, kakor kompote, marmelade, kandirano sa-

in posebno po najnovejšem načinu izdelovano

cikorijno moko v lesenih zabojčkih.

2811

En poizkus vam bo dokazal izvrstnost te domače robe.

2812

Berite plaka-

ta

za rodbino in obrt.

2813

Pisalni stroji. * Večletno jam-

stvo. * Vezenje poučujemo

brezplačno. * Lastna delav-

nica za poprave.

256—34

Karel Planinšek

Prod Ljubljanska veležgalica za kavo z elektriškim obratom ter špecialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“ (postajališče cestne železnice)

priporoča vsak dan na stoj sveže žgano kavo; najfinje vrste preizkušene zmesi po najnižjih cenah. Po pošti razposiljam vsak dan

2814

Naznanilo otvoritve

Prve goriške vinske kleti

13 Ljubljana, Stari trg 13.

Slavnemu občinstvu in svojim cen. odjemalcem iz mesta in z deželi si usoja vladno naznani, da otvorí dne 15. t. m.

vinsko klet

kjer se bodo točila dobro znana goriška, vipsavska, istrska in različna samo pristna vina po najnižjih cenah.

Cen. družinam se dostavlja vsaka množina viua od 5 litrov na prej brezplačno na dom. Večja naročila za gg. gostilničarje se določijo naravnost iz Gorice po znatno znižani ceni.

Za mnogobrojna naročila se priporoča s spoštovanjem

Prva goriška vinska klet

13 Ljubljana, Stari trg 13.

2014—3

2815

2816

2817

2818

2819

2820

2821

2822

2823

2824

2825

2826

2827

2828

2829

2830

2831

2832

2833

2834

2835

2836

2837

2838